GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din 2020

Chișinău

Pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege cu privire la instituirea vacanței fiscale pentru unele categorii de întreprinderi

----

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege cu privire la instituirea vacanței fiscale pentru unele categorii de întreprinderi.

Prim-ministru **ION CHICU**

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor Serghei PUȘCUȚA

Ministrul economiei
și infrastructurii Serghei Railean

Ministrul justiţiei Fadei Nagacevschi

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
la proiectul de lege cu privire la instituirea vacanței fiscale pentru unele categorii de întreprinderi

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la instituirea vacanței fiscale pentru unele categorii de întreprinderi, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 323 din 14 iulie 2020) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit proiectului de lege prezentat spre examinare, se propune instituirea vacanței fiscale până la 31 decembrie 2020 la achitarea tuturor impozitelor, contribuțiilor și taxelor, și anume la impozitul pe venit, taxa pe valoare adăugată, accizele, impozitul privat, taxa vamală, taxele rutiere, impozitul pe bunurile imobiliare, taxele locale, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

Totodată, din conținutul proiectului nu este clar dacă obiectul „vacanței fiscale” îl reprezintă taxa pe valoare adăugată, taxa vamală și/sau accizele aferente mărfurilor și serviciilor importate, calculate în conformitate cu legislația fiscală și vamală, precum și raționamentul neincluderii primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

De menționat că obligațiile fiscale ale agenților economici urmează a fi examinate în complex cu momentul apariției obiectului impunerii. Or, conform art. 169 alin. (1) din Codul fiscal nr. 1163/1997 (în continuare – *Cod fiscal*), obligația fiscală naște în momentul apariției circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, care prevăd stingerea ei.

În cazul impozitului pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător, venitul impozabil se determină ca diferența dintre venitul brut și cheltuielile permise spre deducere în scopuri fiscale.

Astfel, ținând cont că principala caracteristică a impozitului pe venit este faptul că mărimea acestuia este direct proporțională cu mărimea profitului obținut de către contribuabil (capacitatea contributivă a subiectului impunerii), diminuarea profitului sau lipsa acestuia, ca urmare a efectelor infecției COVID-19 asupra economiei, atrage după sine, în mod automat, diminuarea sau lipsa obligației fiscale privind impozitul pe venit.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) din Codul fiscal, agenţii economici sunt obligaţi să achite, nu mai târziu de 25 martie, 25 iunie, 25 septembrie şi 25 decembrie ale anului fiscal, sume egale cu 1/4 din:

a) suma calculată drept impozit ce urmează a fi plătit, conform titlului II din Codul fiscal, pentru anul respectiv; sau

b) impozitul ce urma să fie plătit, conform titlului II din Codul fiscal, pentru anul precedent.

Totodată, potrivit art. 188 din Codul fiscal, contribuabilul are dreptul să prezinte o dare de seamă corectată, în care poate ajusta obligația fiscală prognozată privind achitarea în rate a sumei calculate drept impozit ce urmează a fi plătit pentru anul respectiv.

Prin urmare, în cazul în care sumele obligațiunii fiscale privind impozitul pe venit care au fost reflectate în anexa 8D din Declarația persoanei juridice cu privire la impozitul pe venit (VEN12) și urmează a fi achitate în rate în anul în curs nu corespund venitului obținut pe perioada de gestiune, acestea pot fi ajustate prin depunerea unei dări de seamă corectate.

De menționat că, în cazul TVA, obiectul impozabil apare odată cu efectuarea livrărilor sau importului de mărfuri și servicii.

De asemenea, conform art. 122 alin. (3) din Codul fiscal, mărfurile sunt supuse accizelor la momentul:

a) expedierii (transportării) acestora din antrepozitul fiscal;

b) importului acestora în Republica Moldova.

Concomitent, remarcăm că, potrivit art. 9 alin. (1) din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, taxa vamală se calculează şi se percepe în baza valorii în vamă a mărfii până la sau la momentul prezentării declaraţiei vamale.

Prin urmare, agenții economici care nu au efectuat livrări sau import de mărfuri și servicii și nu au transportat mărfuri supuse accizelor, inclusiv din cauza restricțiilor pandemice, nu au obligații privind calcularea și achitarea TVA, a taxei vamale și/sau a accizelor la buget.

Menționăm că, potrivit art. 281 alin. (2) din Codul fiscal, impozitul pe bunurile imobiliare se calculează din momentul înregistrării de stat a drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobiliare sau din momentul stabilirii faptului exercitării de către persoană a dreptului de posesie, de folosinţă şi/sau de dispoziţie asupra bunurilor imobiliare.

De asemenea, conform art. 340 alin. (3) din Codul fiscal, subiecţii impunerii achită taxa rutieră:

a) la data înmatriculării de stat a autovehiculului;

b) la data înmatriculării de stat curente a autovehiculului, dacă până la această dată taxa nu a fost achitată;

c) la data efectuării testării tehnice obligatorii anuale a autovehiculului, dacă până la această dată taxa nu a fost achitată.

Subsecvent, relatăm că, potrivit art. 290 lit. a) din Codul fiscal, subiecţi ai impunerii taxelor locale sunt persoanele juridice sau fizice înregistrate în calitate de întreprinzător și persoanele ce desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, care dispun de bază impozabilă.

Este important a menționa că neachitarea de către subiecții „vacanței fiscale” a impozitelor și taxelor locale va afecta considerabil bugetele locale. Or, impozitul pe bunurile imobiliare, impozitul privat și taxele locale constituie sursa principală de venituri a unităților administrativ-teritoriale, necesare finanțării cheltuielilor aprobate în bugetele acestora.

Acordarea scutirilor la impozitele și taxele locale ține de competența autorităților administraţiei publice locale. Astfel, conform art. 296 din Codul fiscal, autoritatea administraţiei publice locale, dacă efectuează concomitent modificările corespunzătoare în bugetul local, poate:

a) să acorde subiecţilor impunerii scutiri în plus la cele enumerate la art. 295;

b) să acorde amânări la plata taxelor locale pe anul fiscal respectiv;

c) să prevadă înlesniri la plata taxelor locale pentru categoriile social-vulnerabile ale populaţiei.

În conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) și art. 20 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, baza lunară de calcul la care angajatorul datorează contribuția de asigurări sociale o constituie fondul de retribuire a muncii și alte recompense realizat de asiguraţii cu contract individual de muncă. Calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorate de asiguraţii angajați cu contract individual de muncă și de angajatorul acestora se fac lunar de către angajator.

Astfel, angajatorul declară și achită contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator și cele individuale ținând cont de salariile calculate și alte recompense.

Concomitent, menționăm că, potrivit art. 36 din legea citată, stagiul de cotizare se exprimă în ani şi se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuţii, în mărimile stabilite, la bugetul asigurărilor sociale de stat şi prin împărţirea sumei obţinute la 12.

De asemenea, conform art. 7 din legea prenotată, în sistemul public prestaţiile de asigurări sociale reprezintă drepturile în bani sau în natură ce se cuvin persoanelor asigurate, în condiţiile legii, corelative contribuţiilor de asigurări sociale calculate și plătite. Asigurat, potrivit art. 1 din legea menționate *supra*, reprezintă persoana fizică aptă pentru muncă, cu domiciliul sau reşedinţa în Republica Moldova, pentru care plătitorii contribuţiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat plătesc contribuţii de asigurări sociale în vederea beneficierii de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege.

Astfel, instituirea „vacanței fiscale” la achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii va afecta în mod direct perioada asigurată social și, implicit, mărimea prestațiilor de asigurări sociale de care au dreptul să beneficieze angajații subiecților „vacanței fiscale” la apariția riscurilor asigurate.

De menționat că, potrivit art. 228 alin. (2) din Codul fiscal, pentru neplata impozitului, taxei în termenul și în bugetul stabilite conform legislației fiscale se plătește o majorare de întârziere, determinată în conformitate cu alin. (3) pentru fiecare zi de întârziere a plății lor, pentru perioada care începe după scadența impozitului, taxei și care se încheie în ziua plății lor efective inclusiv.

Conform art. III din proiect, se propune ca pentru subiecții „vacanței fiscale” majorarea de întârziere (penalitatea) la achitarea tuturor impozitelor să nu

fie calculată și, respectiv, percepută până la 31 decembrie 2020.

În acest sens, menționăm că unul dintre principiile pe care se bazează sistemul impozitelor și taxelor este principiul echității fiscale, care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

Astfel, semnalăm că neîncasarea restanțelor aferente perioadelor fiscale anterioare va crea inechitate în raport cu alți agenți economici, care, potrivit proiectului, nu reprezintă subiecți ai „vacanței fiscale”.

Suplimentar, menționăm că actualmente legislaţia fiscală prevede posibilitatea modificării termenului de stingere a obligaţiei fiscale prin:

a) amânarea stingerii obligaţiei fiscale (stingerea se va efectua printr-o plată unică);

b) eşalonarea stingerii obligaţiei fiscale (stingerea se va efectua în rate).

Astfel, potrivit art. 180 alin. (1)-(3) din Codul fiscal, în cazul admiterii restanţelor la bugetul public naţional, cu excepţia bugetului asigurărilor sociale de stat, termenul de stingere a obligaţiei fiscale poate fi modificat, în conformitate cu articolul în cauză, pe o perioadă de până la 12 luni consecutive, cu calcularea unei majorări de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 228, şi cu aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligaţiei fiscale sub formă de gaj.

Amânarea sau eşalonarea stingerii obligaţiei fiscale se acordă contribuabilului în următoarele cazuri:

a) calamităţi naturale şi tehnogene;

b) distrugere accidentală a clădirilor de producţie;

c) împrejurare imprevizibilă şi de neînlăturat, care împiedică în mod efectiv capacitatea de producţie pe o perioadă lungă de timp şi executarea obligaţiei contractuale a contribuabilului;

d) datorii ale autorităţilor sau instituţiilor publice (finanţate de la bugetul public naţional) faţă de contribuabil, doar în limitele sumelor datorate, precum şi impozitelor şi taxelor aferente acestora;

e) alte circumstanţe, stabilite de Ministerul Finanţelor, ce îndreptăţesc contribuabilul de a beneficia de modificarea termenului de stingere a obligaţiilor fiscale.

Cazurile amânării sau eşalonării stingerii obligaţiei fiscale expuse la lit. a)-c) urmează a fi confirmate prin acte emise de autorităţile sau instituţiile competente.

Adițional, menționăm că, în conformitate cu art. 30 alin. (4) din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, amânarea și eșalonarea stingerii obligației fiscale față de bugetul asigurărilor sociale de stat se efectuează în condițiile și în modul stabilite de legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Astfel, conform art. 8 alin. (1) și (2) din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 173/2019, plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat care au calculate și neachitate majorări de întârziere (penalități) pentru neplata în termen a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii și nu au datorii la plata

contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a amenzilor pot beneficia, la solicitare, de eșalonarea stingerii datoriilor la majorările de întârziere (penalități) pe parcursul anului bugetar în curs cu condiția că transferă integral și în termen suma obligațiilor curente la bugetul asigurărilor sociale de stat. Stabilirea termenului de stingere a datoriilor la majorările de întârziere se efectuează în baza acordului încheiat între Casa Națională de Asigurări Sociale și plătitor.

De asemenea, subliniem că o modificare a termenului de stingere a obligaţiilor fiscale a fost stabilită prin Dispoziţia Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova nr. 3 din 23 martie 2020. Conform pct. 26 din Dispoziţie:

- declararea şi achitarea impozitului pe venit, impozitului pe bunuri imobiliare, impozitului funciar şi taxelor locale pentru anul 2019 de către întreprinzătorii individuali sau gospodăriile ţărăneşti (de fermier) al căror număr mediu anual de salariaţi pe parcursul întregii perioade fiscale nu depăşeşte 3 unităţi şi care nu sunt înregistraţi ca plătitori de TVA şi declararea impozitului pe venit din activitatea operaţională pe anul 2019 de către agenţii economici subiecţi ai sectorului întreprinderilor mici şi mijlocii prevăzuţi în capitolul 7^1 titlul II din Codului fiscal se vor efectua până la 25 aprilie 2020;

- achitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în rate pentru primul trimestru al anului 2020 se va efectua până la data de 25 iunie 2020.

Totodată, conform pct. 7 din Dispoziția Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova nr. 16/2020, termenul de prezentare a dărilor de seamă fiscale şi de achitare a obligaţiilor fiscale aferente taxelor locale pentru primul trimestru al anului 2020 a fost prelungit până la 25 iulie 2020.

Concomitent, evocăm că proiectul inserează reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător. Prin urmare, în temeiul art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectul urmează a fi însoțit de analiza impactului de reglementare.

Mai mult decât atât, nota informativă anexată la proiect nu reflectă analiza impactului bugetar generat de implementarea normelor propuse, și nici costul acestora, contrar art. 30 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Or, potrivit prevederilor art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

Astfel, reducerea semnificativă a veniturilor, ca urmare a implementării măsurilor propuse, fără existența surselor de acoperire, creează riscuri iminente de destabilizare a sistemului finanțelor publice și, respectiv, a sistemului financiar al țării.

Adițional, referitor la termenul-limită propus pentru achitarea obligațiilor fiscale (31 decembrie 2020), semnalăm că acesta contravine prevederilor art. 70

alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, potrivit cărora în ultima zi lucrătoare a anului bugetar nu se efectuează operațiuni de încasări și plăți, ci doar operațiuni interne și de încheiere a anului bugetar.

Totodată, reiterăm că importanța sistemului de impozitare este determinată în principal de finalitatea acestuia, și anume de realizarea cheltuielilor bugetare. Or, scopul principal al sistemului de impozitare este de a genera venituri suficiente pentru asigurarea în practică a priorităților statului, inclusiv finanțarea medicinei, protecției sociale, precum și acordarea suportului financiar necesar depășirii efectelor crizei pandemice.

În acest sens, în vederea susținerii producătorilor agricoli care au suportat pierderi de pe urma calamităților naturale, în special pierderile enorme cauzate pomicultorilor din raioanele Ștefan Vodă și Căușeni, în urma furtunii cu grindină din 7 iulie 2020, prin Legea nr. 131/2020, alocațiile Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural au fost majorate cu 100,0 mil. de lei.

De asemenea, pentru compensarea pagubelor suportate în urma calamităților naturale urmează a fi alocate mijloace financiare suplimentare în sumă de 100,0 mil. de lei din fondul de intervenție al Guvernului, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 862/2015.

Având în vedere cele menționate *supra*, promovarea proiectului de lege cu privire la instituirea vacanței fiscale pentru unele categorii de întreprinderi nu se susține.